

Najaarsnota 2016

1. Inleiding

1.1 Algemeen

Voor u ligt de Najaarsnota 2016. De Najaarsnota betreft een actualisatie van de begroting en is een van de documenten van de planning en controlcyclus. In deze rapportage worden over- en onderschrijdingen in beeld gebracht.

Programmabegroting 2016

In de raadsvergadering van 26 oktober 2015 heeft u de programmabegroting 2016 inclusief de meerjarenraming 2017-2020 vastgesteld. Met de vaststelling van de programmabegroting 2016 heeft u het college geautoriseerd om overeenkomstig de financiële begroting (overzicht baten en lasten op totaalniveau programma's) uitgaven te mogen doen.

Parallel aan de totstandkoming van de programmabegroting 2016 liep de discussie over een herziening van het rekeningschema. Een herziening die onder meer in het teken stond van aanpassingen in verband met de invoering van de vennootschapsbelastingplicht per 1 januari 2016 en vooruitlopend op de te verwachten wijzigingen in het BBV per 1 januari 2017 (invoering taakvelden). Deze herziening heeft, voor wat de primitief vastgestelde begroting, geleid tot verschuivingen tussen de programma's.

In de bijlage treft u het overzicht aan waarin niet alleen de herziene raming van de primitieve begroting 2016 per programma is opgenomen, maar ook de beleidsaanpassingen en de mutaties van deze najaarsnota voor 2016.

Voorgesteld wordt de raming van de primitieve begroting per programma, met terugwerkende kracht, conform de bijlage vast te stellen.

1.2 Financiële consequenties

De financiële consequenties van deze Najaarsnota zijn als volgt:

	2016	2017	2018	2019	2020
saldo mutaties	-141.000	294.000	309.000	428.000	462.000
	nadeel	voordeel	voordeel	voordeel	voordeel

Voorgesteld wordt bovengenoemde bedragen te verrekenen met het begrotingsresultaat en in 2016 gedeeltelijk met de Algemene reserve.

In het overzicht op de volgende bladzijde vindt u de mutaties en het effect hiervan op het begrotingsresultaat.

Totaaloverzicht mutaties

Begrotingsresultaat (na raad oktober)		64.000	0	509.000	693.000	1.003.000
Pr.	omschrijving	2016	2017	2018	2019	2020
	<i>Lasten</i>					
1	Juridische ondersteuning (advieskosten)	15.000				
1	Communicatie - vormgeving website	-3.000				
1	E-herkenning	-5.000				
1	Afdracht leges Burgerzaken	-40.000				
1	Kosten accountant	-41.000				
2	Aanpassen waterinstallatie brandweer	-14.000				
2	Personele frictiekosten VR-NHN	-48.000				
3	Overheveling kosten onkruidbestr. naar wegen	58.000	58.000	58.000	58.000	58.000
3	Overheveling van openbaar groen	-58.000	-58.000	-58.000	-58.000	-58.000
3	Onkruidbestrijding verharding	-15.000				
3	Omvorming heestervakken	-25.000				
3	Inventarisatie constructieve veiligheid bruggen	-90.000				
3	Bijstelling budget dagelijks onderhoud	-26.000				
4	Kosten app recreatieve route	-7.000				
4	Overheveling naar Pr. 7 - Lokale omroep	13.000	13.000	13.000	13.000	13.000
4	Mutaties grondexploitaties	954.000				
6	BUIG	-500.000				
6	Apparaatskosten WerkSaam	-17.000				
6	Minima beleid	-130.000				
6	Schuldhelpverlening	-25.000				
6	Mantelzorg	20.000				
6	Bijstelling collectief vervoer	125.000				
6	Bijstelling Huishoudelijke hulp	194.000				
6	Bijstelling vervoersvoorzieningen	20.000				
6	Bijstelling rolstoelen	15.000				
6	Bijstelling woonvoorzieningen	35.000				
6	Uitgaven Sociaal Domein nog te verdelen	-106.000				
6	Bijstelling budget IU AWBZ WMO	-19.000	115.000	108.000	106.000	99.000
6	Bijstelling IU budget Jeugdzorg	-72.000	79.000	79.000	79.000	79.000
6	Bijstelling IU Participatie	29.000				
6	Verhoogde asielinstroom	-36.000				
7	GGD HN	-12.000				
7	Subsidieregeling muziekonderwijs	30.000				
7	Subsidie bibliotheek	5.000				
7	Bijdragen GR MOW	15.000				
7	Overheveling van Pr. 4 - Lokale omroep	-13.000	-13.000	-13.000	-13.000	-13.000
AD	Oninbare vorderingen	-10.000				
AD	Rente naheffingsaanslag BTW-comp.fonds	-14.000				
AD	Huur kopieermachines 2015	17.000				
AD	Vrijval onvoorzien 2016	12.000				
AD	Dekking onvoorzien bijdrage SSC DeSom	36.000				
KP	Bijdrage SSC DeSom	-36.000				
KP	Bijdrage GR SED - individueel keuzebudget	-200.000	172.000			

<i>Baten</i>					
1	Legesopbrengsten Burgerzaken	40.000			
3	BDU subsidie herinrichting Anjerstraat	78.000			
3	BDU subsidie Westebuurt	33.000			
4	Mutaties grondexploitatie	-954.000			
6	Rijksbijdrage BUIG	71.000			
6	Vangnetregeling 2016	298.000			
AD	Algemene uitkering	297.000	-72.000	122.000	243.000
AD	Lokale heffingen - OZB	30.000			
AD	Dividend Gaskop Noord-Holland	-65.000			
	Saldo mutaties	-141.000	294.000	309.000	428.000
	Begrotingsresultaat	-77.000	294.000	818.000	1.121.000
		nadeel	voordeel	voordeel	voordeel
				voordeel	voordeel

De stand van de Algemene reserve is als volgt:

Mutaties Algemene reserve

	1-1-2016 *	storting	onttrekking	31-12-2016
risicoreserve	2.400.000			
vrij besteedbaar	4.985.000			
	7.385.000			
<i>Stortingen</i>				
Winstnemingen en omslagheffingen		528.000		
Rekeningresultaat 2015		3.233.000		
<i>Onttrekkingen</i>				
Frictie- en opstartkosten SED			129.000	
Comptabiliteitsbesluit - visie haven Wijdenes			7.000	
Saldo Comptabiliteitsbesluit maart 2016			661.000	
Kadernota 2016 - opwaardering haven Wijdenes			35.000	
Resultaatbestemming - storting in reserve Sociaal Domein			1.593.000	
Najaarsnota 2016			77.000	
Totaal	7.385.000	3.761.000	2.502.000	8.644.000

* betreft de stand per 31 december 2015 conform de Jaarstukken 2015

In Hoofdstuk 2 van deze Najaarsnota vindt u de toelichting op de mutaties op de programma's. Hoofdstuk 3 gaat over de mutaties met betrekking tot de reserves en voorzieningen en Hoofdstuk 4 geeft inzicht in de investeringen.

1.3 Besluitvorming

Wij stellen u voor de Najaarsnota 2016 vast te stellen.

De raad stemt in met:

- de mutaties die leiden tot aanpassing van de begroting 2016 en de begroting 2017 en de bijbehorende meerjarenraming 2018-2020;
- het saldo van de mutaties te verrekenen met het begrotingsresultaat en het tekort in 2016 van € 77.000 te dekken uit de Algemene reserve;
- de programmatotalen zoals opgenomen in de bijlage vast te stellen.

2. Programma's

2.1 Bestuur, organisatie en publieke dienstverlening

Toelichting mutaties

Lasten

Juridische ondersteuning - advieskosten (2016 € 15.000 voordeel)

Er worden voor 2016 geen hoge kosten meer verwacht. Het is niet in te schatten hoe dat voor de volgende jaren is. Derhalve wordt het budget incidenteel afgeraamd.

Communicatie - Nieuwe website (2016 € 3.000 nadeel)

De kosten voor de vormgeving van de website vallen hoger uit in verband met maatwerk.

E-herkenning (2016 € 5.000 nadeel)

E-herkenning: Al enige tijd is de SED organisatie bezig de digitale dienstverlening te optimaliseren en beschikbaar te maken voor bedrijven (bedrijvenloket). Om bedrijven eenvoudig en via een veilige verbinding zaken te laten afhandelen met de gemeente is het gebruik van E-herkenning noodzakelijk. Door dat het optimaliseren van de dienstverlening binnen de regio West-Friesland versneld is opgepakt, komen de kosten voor de implementatie van E-herkenning eerder dan verwacht. Het betreft kosten voor het inschakelen van een e-makelaar ten behoeve van een veilige verbinding en ontsluiting.

Door de samenwerking met andere gemeenten binnen de regio West-Friesland is er een forse kostenreductie mogelijk (€ 5.000 in plaats van € 7.500). Om deze kostenreductie te verzilveren dient de gemeente het contract met de e-makelaar in 2016 aan te gaan.

Accountantskosten (2016 € 41.000 nadeel)

De kosten die de accountant heeft gemaakt voor de controle 2015 vallen hoger uit. Met de accountant is onderzocht welke kosten zijn gemaakt en kunnen worden toegeschreven aan de controle 2015, de gemeente en/of SED-organisatie. Ook is bekeken hoe deze kosten gerelateerd waren aan de overeenkomst die is voortgekomen uit de aanbesteding in 2014. De uitkomst van dit onderzoek heeft tot gevolg dat de raming, zoals die in de begroting 2016 is opgenomen, met € 41.000 moet worden bijgesteld. In deze bijstelling is tevens al rekening gehouden met het voorschotbedrag voor de controle voor het jaar 2016.

Afdracht leges Burgerzaken (2016 € 40.000 budgettair neutraal)

Er zijn meer reisdocumenten afgenomen dan verwacht. Dit brengt een hogere afdracht van leges met zich mee. Zie ook de baten.

Baten

Opbrengst leges Burgerzaken (2016 € 40.000 budgettair neutraal)

Er zijn meer producten en reisdocumenten afgenomen dan verwacht. Dit brengt hogere inkomsten met zich mee. Zie ook de lasten.

Voorgestelde mutaties programma 1

omschrijving	2016	2017	2018	2019	2020	
<i>Lasten</i>						
Juridische ondersteuning (advieskosten)	15.000					V
Communicatie - vormgeving website	-3.000					N
E-herkenning	-5.000					N
Afdracht leges Burgerzaken	-40.000					B
Kosten accountant	-41.000					N
<i>Baten</i>						
Burgerzaken - legesopbrengsten	40.000					B
Totaal	-34.000	0	0	0	0	

2.2 Openbare orde en veiligheid

Toelichting mutaties

Lasten

Aanpassen waterinstallatie brandweer (2016 € 14.000 nadeel)

Ondanks het regelmatig spoelen is er legionella geconstateerd in de installaties van de brandweerkazernes. Om dit te kunnen ondervangen is voor de douche installaties (plaats waar verneveling is) een automatisch spoelsysteem aangebracht cq aangepast. De kosten hiervan bedragen in totaal € 14.000.

Personele frictiekosten Veiligheidsregio NHN (2016 € 48.000 nadeel)

In het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord, d.d. 19 februari 2016, is gesproken over de verwerking van de personele frictiekosten verworven rechten. In deze vergadering is een voorstel van dhr. Van der Riet aangenomen om tot een compromis te komen tussen het standpunt van de kosten verdelen volgens de verdeelsleutel tot het standpunt van de vervuiler betaalt. Daarbij is wel aangegeven dat nog een nadere uitwerking moet plaatsvinden.

Op 30 september 2016 is in het Algemeen Bestuur besloten om variant 1 te hanteren (36 stemmen voor en 34 stemmen tegen). Dit betekent dat de frictiekosten in rekening worden gebracht bij de gemeenten waar deze betrekking op heeft (de vervuiler betaalt). Voor Drechterland betekent dit een verhoogde bijdrage van € 48.000.

Voorgestelde mutaties programma 2

omschrijving	2016	2017	2018	2019	2020	
<i>Lasten</i>						
Aanpassen waterinstallatie brandweer	-14.000					N
Personele frictiekosten VR NHN	-48.000					
Totaal	-62.000	0	0	0	0	

2.3 Openbare ruimte en verkeersveiligheid

Toelichting mutaties

Lasten

Overheveling budget onkruidbestrijding (2016 e.v. budgettair neutraal)

In het kader van het verbod op chemische bestrijdingsmiddelen is bij eerdere besluitvorming budget beschikbaar gesteld. Hiervan is € 58.000 op het budget openbaar geraamd. Voorgesteld wordt het budget op het product wegen te ramen.

Beheerplan bruggen (2016 € 116.000 nadeel)

Voor het jaarlijks onderhoud is er budget in de exploitatiebegroting opgenomen. Voor jaarlijks onderhoud is conform het vastgestelde beheerplan bruggen 2016 structureel € 26.000 meer budget nodig dan in de begroting is opgenomen. Dit o.a. vanwege areaaluitbreiding en aanpassingen na inventarisatie en inspectie opgenomen in het beheerprogramma. Voor 2016 is een éénmalig bedrag van € 90.000 opgenomen voor de inventarisatie van de constructieve sterkte van kunstwerken. Verwacht wordt dat hiermee aan de wettelijke verplichting kan worden voldaan.

De financiële consequenties van het beheerplan voor 2017 e.v. zijn reeds verwerkt in de Programmabegroting 2017

Onkruidbestrijding verharding (2016 € 15.000 nadeel)

Bij aanvang van het bestek reinigen wegen is een achterstand gebleken op het gewenste kwaliteitsniveau. Het wegwerken van de achterstand kost € 15.000.

Omvorming heestervakken (2016 € 25.000 nadeel)

Een aantal heestervakken zijn/worden omgevormd naar gras, omdat de vakken overwoekerd waren/zijn door moeilijk te bestrijden onkruiden zoals bijv. heermoes. De extra kosten worden geraamd op € 25.000.

Baten

BDU subsidies (2016 € 111.000 voordeel)

Van de provincie zijn beschikkingen ontvangen voor het toekennen van een BDU subsidie voor de herinrichting van de Anjerstraat (€ 78.000) en de verkeersmaatregelen van de Westerbuurt (€ 33.000).

De geraamde inkomsten BDU-subsidie betreffen de maximale toegekende subsidies. Van de werkelijke subsidiabele uitvoeringskosten wordt 50% gesubsidieerd. Als de werkelijke subsidiabele uitvoeringskosten lager uitvallen valt de subsidie ook lager uit.

Voorgestelde mutaties programma 3

omschrijving	2016	2017	2018	2019	2020	
<i>Lasten</i>						
Overheveling kosten onkruidbestrijding naar wegen	58.000	58.000	58.000	58.000	58.000	B
Betreft overheveling kosten van openbaar groen	-58.000	-58.000	-58.000	-58.000	-58.000	B
Onkruidbestrijding verharding	-15.000					N
Omvorming heestervakken	-25.000					N
Inventarisatie constructieve veiligheid bruggen	-90.000					N
Bijstelling budget dagelijks onderhoud bruggen	-26.000					N
<i>Baten</i>						
BDU subsidie herinrichting Anjerstraat	78.000					V
BDU subsidie Westerbuurt	33.000					V
Saldo mutaties	-45.000	0	0	0	0	

2.4 Ruimtelijke- en economische ontwikkeling

Toelichting mutaties

Lasten

Kosten app recreatieve route (2016 € 7.000 nadeel)

De gemeenteraad heeft op 25 april dit jaar een motie aangenomen tijdens de behandeling van de zienswijze op het natuur- en recreatieplan van het recreatieschap Westfriesland. Deze Motie ging over het opzetten van een recreatieve route middels een app. De concrete vraag van de raad was in nauwe samenwerking met de LTO onderzoek te doen naar het opzetten van een recreatieve agrarische themaroute door Drechterland c.q. Westfriesland, waarbij gebruik wordt gemaakt van een app. Een toeristisch ondernemer uit Schellinkhout heeft nu een plan gemaakt om de recreatieve app te ontwikkelen. De inhoud van de app bestaat uit een route langs agrarische bedrijven in de gemeente Drechterland. De bedrijven kunnen niet daadwerkelijk bezocht worden omdat zij daarvoor niet ingericht zijn (interne routing, veiligheid, begeleiding). De app heeft tot doel de informatie over de bedrijven op aantrekkelijke en laagdrempelige wijze over te brengen als men erlangs rijdt. Dit zal door middel van filmpjes en tekst (audio of leestekst) vormgegeven worden. Via het IZI travel platform kan de app gedownload worden. Holland boven Amsterdam (HbA) brengt de app ook onder de aandacht en kan de PR verzorgen bij de lancering. Om de app te ontwikkelen is een begroting opgesteld waarbij verschillende partijen een bijdrage gevraagd wordt, zo ook de gemeente Drechterland.

Bijdrage lokale omroep (budgettair neutraal)

De raming voor de bijdrage van de Lokale omroep hoort in Programma 7. Deze mutatie betreft de overheveling naar Programma 7 en heeft geen financiële consequentie.

Rente en mutaties bouwgrondexploitaties (budgettair neutraal)

In 2016 heeft er een herziening van de verslagregels van het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) plaatsgevonden met betrekking tot de grondexploitaties. Met ingang van 2016 mag de rente die wordt toegerekend aan de grondexploitaties niet meer gebaseerd zijn op de rekenrente zoals de gemeente Drechterland die hanteert (3,5 %). Slechts de werkelijke rente mag nog aan de grondexploitaties worden toegerekend. Bij de Kadernota 2016-2020 is het effect hiervan op de begroting 2016-2020 al meegenomen. De mutaties binnen de grondexploitaties zelf en de verrekening hiervan met de balanspost, voor een bedrag van € 206.000, waren nog niet meegenomen. Deze mutaties vinden budgettair neutraal plaats.

In 2016 waren nog geen inkomsten en uitgaven geraamd voor het Centrumplan omdat wij ten tijde van het opstellen van de begroting 2016 er van uitgingen dat het Centrumplan bij de jaarrekening 2015 zou worden afgesloten. Uiteindelijk was dit niet het geval en kunnen de nu te verwachten inkomsten en uitgaven alsnog worden geraamd (budgettair neutraal).

Voorgestelde mutaties programma 4

omschrijving	2016	2017	2018	2019	2020	
<i>Lasten</i>						
Kosten app recreatieve route	-7.000					V
Overheveling naar Pr. 7 - Lokale omroep	13.000	13.000	13.000	13.000	13.000	B
Mutaties grondexploitaties	954.000					V
<i>Baten</i>						
Mutaties grondexploitaties	-954.000					N
Saldo mutaties	6.000	13.000	13.000	13.000	13.000	

2.5 Bouwen en milieu

Toelichting mutaties

Geen mutaties.

2.6 Sociaal Domein

Toelichting mutaties

Lasten

BUIG (2016 € 500.000 budgettair neutraal)

De prognose is dat het totale tekort op de BUIG voor de gemeente Drechterland € 500.000 zal zijn. Dit nadeel wordt verrekend met het budget uitgaven Sociaal Domein nog te verdelen.

Apparaatskosten WerkSaam (2016 € 17.000 budgettair neutraal)

De apparaatskosten van WerkSaam zijn hoger dan de raming. Voorgesteld het budget met € 17.000 te verhogen. Dit nadeel wordt verrekend met het budget uitgaven Sociaal Domein nog te verdelen.

Minimabeleid (2016 € 130.000 budgettair neutraal)

Er wordt een tekort verwacht bij het gemeentelijk minimabeleid/ bijzondere bijstand. Op basis van de uitgaven tot 1 september wordt een tekort van in totaal € 130.000 verwacht (€ 50.000 individuele inkomenstoelage en € 80.000 op de overige regelingen). De uitgaven zijn met name gestegen door de kosten van bewindvoering, de inrichtingskosten van vergunninghouders in het kader van de taakstelling, individuele inkomenstoelage en meer aanvragen. Dit nadeel wordt verrekend met het budget uitgaven Sociaal Domein nog te verdelen.

Schuldhelpverlening (2016 € 25.000 budgettair neutraal)

Bij de schuldhelpverlening verwachten we een tekort van € 25.000. Dit op basis van de uitgaven die we tot 1 september hebben gedaan. Dit nadeel wordt verrekend met het budget uitgaven Sociaal Domein nog te verdelen.

Mantelzorg (2016 € 20.000 budgettair neutraal)

Het geraamde budget voor de mantelzorgdag (een VVV bon) en het project Tijd voor Respijt kan naar beneden bijgesteld worden. Dit project is 1 april van start gegaan. De kosten hiervan vallen hierdoor lager uit. Dit voordeel wordt verrekend met het budget uitgaven Sociaal Domein nog te verdelen.

Collectief vervoer (2016 € 125.000 budgettair neutraal)

Op basis van de werkelijke uitgaven tot nu toe, verwachten we € 125.000 te kunnen aframesen. Dit voordeel wordt verrekend met het budget uitgaven Sociaal Domein nog te verdelen.

Huishoudelijke ondersteuning (2016 € 194.000 budgettair neutraal)

Voor het budget huishoudelijke ondersteuning verwachten we op basis van de uitgaven dat we een bedrag van € 130.000 kunnen aframesen. Dit voordeel wordt verrekend met het budget uitgaven Sociaal Domein nog te verdelen.

Daarnaast is er nauwelijks een beroep gedaan op het budget Huishoudelijke hulp toelage en daarom kan er een bedrag van € 64.000 afgeraamd worden. Dit voordeel wordt verrekend met het budget uitgaven Sociaal Domein nog te verdelen.

Vervoersvoorziening/ rolstoelen en woonvoorzieningen (WVG/ maatwerk materieel) (2016 € 70.000 budgettair neutraal)

De uitgaven die we tot nu gedaan hebben en de verwachte uitgaven maakt dat we een bedrag van in totaal € 70.000 (€ 20.000 + € 15.000 + € 35.000) kunnen aframesen. Dit voordeel wordt verrekend met het budget uitgaven Sociaal Domein nog te verdelen.

Uitgaven Sociaal Domein nog te verdelen (€ 106.000 budgettair neutraal)

Er is een budget Sociaal Domein nog te verdelen kosten. Dit is een budget waarvan momenteel nog niet inzichtelijk is op welk taakveld eventuele uitgaven verantwoord dienen te worden.. Uit de hiervoor aangegeven mutaties en de twee mutaties opgenomen bij de baten volgt een voordelig resultaat van € 106.000.

Voorgesteld wordt dit bedrag toe te voegen aan het budget uitgaven Sociaal Domein nog te verdelen. Bij de jaarrekening 2016 zal uiteindelijk duidelijk worden welk bedrag uiteindelijk verrekend kan worden met deze reserve.

Bijstelling budgetten Sociaal Domein (AWBZ-WMO, Participatie en Jeugdzorg) (2016 € 62.000 nadeel, 2017 € 194.000 voordeel, 2018 € 187.000 voordeel, 2019 € 185.000 voordeel en 2020 € 178.000 voordeel)

Voor het Sociaal Domein gaan wij uit van het principe dat mutaties in het Deelfonds Sociaal Domein (Algemene Uitkering) ook leiden tot een bijstelling van de budgetten van het Sociaal Domein (budgettair neutraal). Oftewel de inkomsten en uitgaven binnen het Sociaal Domein zijn met elkaar in evenwicht. Zie ook programma 8 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien.

Verhoogde asielinstroom (2016 € 36.000 budgettair neutraal)

In 2016 heeft de gemeente Drechterland (extra) statushouders gehuisvest als gevolg van de verhoogde asielinstroom in Europa. Dit heeft geleid tot extra kosten op het gebied van gemeentelijk minimabeleid en op het gebied van participatie en integratie. In de septembercirculaire 2016 heeft het rijk aangegeven dat zij voor het jaar 2016 en 2017 hier extra geld ter beschikking stelt aan de gemeenten. Voor 2016 betreft het een bedrag van € 36.000. Voor 2017 is het bedrag nog niet bekend. Er wordt voorgesteld om de nu, via het gemeentefonds, ter beschikking gestelde extra tijdelijke middelen (€ 36.000) toe te voegen aan de bestaande middelen voor deze taken (budgettair neutraal).

Baten

Rijksbijdrage BUIG (2016 € 71.000 budgettair neutraal)

De inkomsten worden verhoogd met een bedrag van € 71.000. Dit door een aanpassing van de doeluitkering BUIG. Dit voordeel wordt verrekend met het budget uitgaven Sociaal Domein nog te verdelen.

Vangnetregeling 2016 (2016 € 298.000 budgettair neutraal)

Bijstelling naar aanleiding van een te verwachten incidentele vangnetregeling van het Ministerie van € 298.000. Dit voordeel wordt verrekend met het budget uitgaven Sociaal Domein nog te verdelen.

Voorgestelde mutaties programma 6

omschrijving	2016	2017	2018	2019	2020	
<i>Lasten</i>						
BUIG	-500.000					B
Apparaatskosten WerkSaam	-17.000					B
Minima beleid	-130.000					B
Schuldhelpverlening	-25.000					B
Mantelzorg	20.000					B
Bijstelling collectief vervoer	125.000					B
Bijstelling Huishoudelijke hulp	194.000					B
Bijstelling vervoersvoorzieningen	20.000					B
Bijstelling rolstoelen	15.000					B
Bijstelling woonvoorzieningen	35.000					B
Uitgaven Sociaal Domein nog te verdelen	-106.000					B
Bijstelling budget IU AWBZ WMO	-19.000	115.000	108.000	106.000	99.000	N/V
Bijstelling IU budget Jeugdzorg	-72.000	79.000	79.000	79.000	79.000	N/V

Bijstelling IU budget Participatie	29.000					V
Verhoogde asielinstroom	-36.000					N
<i>Baten</i>						
Rijksbijdrage BUIG	71.000					B
Vangnetregeling 2016	298.000					B
Saldo mutaties	-98.000	194.000	187.000	185.000	178.000	

2.7 Sport, cultuur en welzijn

Toelichting mutaties

Lasten

GGD HN (2016 € 12.000 nadeel)

In de vergadering van het Algemeen Bestuur van de GGD HN is op basis van de zienswijze van de raden besloten om het individueel keuzebudget en indexatie toe te kennen aan de GGD HN. Dit heeft een negatief gevolg voor de gemeente van € 12.000.

Budget subsidieregeling instrumentaal en vocaal muziekonderwijs (2016 € 30.000 voordeel)

Betreft een nieuwe regeling waar men nog mee moet leren omgaan. Hier kunnen nog incidentele aanvragen komen voor 2016. 30.000 kan vrijvallen

Openbare bibliotheken (2016 € 5.000 voordeel)

Bibliotheek heeft minder aangevraagd dan plafond. 5.000 kan vrijvallen

Bijdrage aan GR MOW (2016 € 15.000 voordeel)

De kosten vallen lager uit vanwege pensionering 1 personeelslid en te hoge raming in de begroting. Hierdoor € 15.000 kan vrijvallen.

Lokale omroep (2016 € 13.000 budgettair neutraal)

Betreft overheveling vanuit programma 4. Deze mutatie heeft geen financiële consequentie.

Voorgestelde mutaties programma 7

omschrijving	2016	2017	2018	2019	2020	
<i>Lasten</i>						
GGD HN	-12.000					N
Subsidieregeling muziekonderwijs	30.000					V
Subsidie bibliotheek	5.000					V
Bijdrage GR MOW	15.000					V
Overheveling van Pr. 4 - Lokale omroep	-13.000	-13.000	-13.000	-13.000	-13.000	B
Saldo mutaties	25.000	-13.000	-13.000	-13.000	-13.000	

2.8 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Toelichting mutaties

Lasten

Storting voorziening dubieuze debiteuren (2016 € 10.000 nadeel)

De huidige verwachting is dat er in 2016 een bedrag oninbaar zal zijn van € 10.000. Dit bedrag wordt ten laste gebracht van de voorziening dubieuze debiteuren. De voorziening is hiervoor niet toereikend en dient verhoogd te worden met € 10.000.

Bijdrage SSC DeSom (2016 € 36.000 budgettair neutraal)

In de raadsvergadering van 26 september jl. is gevraagd een positieve zienswijze uit te brengen voor de Voorjaarsrapportage 2016 van SSC DeSom. Het betreft een bijstelling van de begroting 2016 vanwege inhuur derden, personele gevolgen en kapitaallasten. De bijstelling van de begroting betekent een verhoging van de bijdrage; voor Drechterland betekent dat een verhoging van de bijdrage met € 58.000. Rekening houdend met teruggave van het resultaat 2015 ad € 22.000 moet de begroting met een bedrag van € 36.000 worden bijgesteld. In het raadsvoorstel is aangegeven dat dekking plaatsvindt door beschikking over de post onvoorzien 2016.

Bijdrage GR SED individueel keuzebudget (2016 € 200.000 nadeel en 2017 € 172.000 voordeel)

Met ingang van 2017 wordt het Individueel KeuzeBudget (IKB) ingevoerd. Hiervoor is in de begroting 2017 rekening gehouden met een extra last. Volgens een wijziging van het BBV moet het opgebouwde vakantiegeld nog in 2016 als last worden meegenomen. Hierdoor komt de extra last die in de begroting 2017 was opgenomen te vervallen. Uit de herberekening van deze last komt naar voren dat in tegenstelling tot waar eerder is van uitgegaan, deze last € 200.000 bedraagt in plaats van € 172.000.

Rente naheffingsaanslag BTW-compensatiefonds oude jaren (2016 € 14.000 nadeel)

Over de tijdvakken 2012 en 2013 hebben wij teveel compensabele BTW ontvangen. Over dit teveel ontvangen bedrag is belastingrente verschuldigd.

Creditnota huur kopieermachines 2015 (2016 € 17.000 voordeel)

In 2016 is na de vaststelling van de jaarrekening 2015 een creditnota ontvangen inzake huur kopieermachines.

Dekking / vrijval onvoorzien 2016 (2016 € 12.000 voordeel)

Bij de behandeling van voorjaarsrapportage van SSC DeSom in de raadsvergadering van 26 september j.l. is aangegeven dat de financiële consequenties (€ 36.000) gedekt worden door beschikking over de post onvoorzien 2016. Aangezien er geen verdere voorstellen zijn gedaan waarin een beroep wordt gedaan op deze post, kan het resterende saldo van € 12.000 vrijvallen.

Baten

Bijstellingen Algemene uitkering gemeentefonds (2016 € 297.000 voordeel, 2017 € 72.000 nadeel, 2018 € 122.000 voordeel, 2019 € 243.000 voordeel en 2020 € 284.000 voordeel)

De opgenomen raming in de begroting 2016 is gebaseerd op de decembercirculaire van 2015. Een bijstelling van 2016 op basis van de meicirculaire 2016 heeft nog niet plaats kunnen vinden. De jaren 2017-2020 zijn wel gebaseerd op de meicirculaire 2016 en zijn in de begroting 2017-2020 opgenomen.

Inmiddels is de septembercirculaire 2016 verschenen. Ten opzichte van eerdere circulaire is er voor het jaar 2016 sprake van een positieve bijstelling. Een bijstelling die voornamelijk het gevolg is van

een aanpassing van de integratie-uitkering Sociaal Domein, vergoeding voor verhoogde asielinstroom, ontwikkeling uitkeringsbasis, hoeveelheidsverschillen en verrekeningen oude dienstjaren. Voor het jaar 2017 is er sprake van een negatieve bijstelling welke veroorzaakt wordt door een bijstelling van de integratie-uitkering Sociaal Domein. De jaren 2018 tot en met 2020 laten een positieve ontwikkeling zien. Dit komt voornamelijk door de meerjarige bijstelling van het accres.

Taakmutaties

Taakmutaties zijn stortingen of onttrekkingen aan het gemeentefonds die samenhangen met vermeerdering of vermindering van taken. In de septembercirculaire gaat het voor het jaar 2016 om de bijdrage die wij ontvangen voor de verhoogde asielinstroom (partieel effect en participatie en integratie). Voorgesteld wordt deze middelen te bestemmen voor het doel waarvoor deze in het gemeentefonds beschikbaar zijn gesteld (zie mutatie programma 6).

Verder gaan wij uit van het principe dat mutaties in het Deelfonds Sociaal Domein ook leiden tot een bijstelling van de budgetten van het Sociaal Domein (budgettaire neutraliteit). Oftewel de inkomsten en uitgaven binnen het Sociaal Domein zijn met elkaar in evenwicht (zie mutaties programma 6).

	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Begroting Dec circ 2015 / Mei circulaire 2016	€ 21.050.000	€ 21.360.000	€ 21.704.000	€ 21.802.000	€ 22.022.000
Septembereirculaire 2016	€ 21.293.000	€ 21.288.000	€ 21.826.000	€ 22.045.000	€ 22.306.000
Verrekeningen 2014 en 2015	€ 54.000				
	€ 297.000	€ -72.000	€ 122.000	€ 243.000	€ 284.000
Deelfonds Sociaal Domein (budg. Neutraal)					
- decentralisatie AWBZ naar WMO (IU)	€ 19.000	€ -115.000	€ -108.000	€ -106.000	€ -99.000
- decentralisatie jeugdzorg (IU)	€ 72.000	€ -79.000	€ -79.000	€ -79.000	€ -79.000
- decentralisatie Participatiewet	€ -29.000	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Taakmutatie					
- verhoogde asielinstroom	€ 36.000				
	€ 199.000	€ 122.000	€ 309.000	€ 428.000	€ 462.000

Lokale heffingen - OZB (2015 € 30.000 voordeel)

De tarieven voor de onroerendezaakbelastingen (OZB) worden berekend naar een percentage van de WOZ waarde van het onroerend goed in de gemeente. Bij het bepalen van dit tarief wordt een relatie gelegd met de verwachte waardeontwikkeling van het onroerend goed. De werkelijke waardeontwikkeling van het onroerend goed blijkt pas bij de definitieve aanslagoplegging. Het ontstane verschil bedraagt € 30.000.

Dividend Gaskop Noord Holland (2016 € 65.000 nadeel)

Het dividend dat in 2016 is ontvangen over het jaar 2015 is lager dan geraamd.

Voorgestelde mutaties programma 8

omschrijving	2016	2017	2018	2019	2020	
<i>Lasten</i>						
Oninbare vorderingen	-10.000					N
Bijdrage SSC DeSom	-36.000					B
Bijdrage SSC DeSom - dekking onvoorzien	36.000					B
Bijdrage GR SED - Individueel keuzebudget	-200.000	172.000				N/V
Rente naheffingsaanslag BTW-comp.fonds	-14.000					N
Huur kopieermachines 2015	17.000					V
Budget onvoorzien 2016	12.000					V
<i>Baten</i>						
Algemene uitkering	297.000	-72.000	122.000	243.000	284.000	N/V
Lokale heffingen - OZB	30.000					V
Dividend Gaskop Noord-Holland	-65.000					N
Saldo mutaties	67.000	100.000	122.000	243.000	284.000	

3. Reserves en voorzieningen

Gebouwen

In oktober 2016 is het beheerplan gebouwen vastgesteld. De financiële consequenties voor 2017 e.v. worden verwerkt in de Kadernota 2017.

Voorziening Dubieuze debiteuren

De huidige verwachting is dat er in 2016 een bedrag oninbaar zal zijn van € 10.000. De oninbare bedragen worden rechtstreeks ten laste van de voorziening dubieuze debiteuren gebracht.

4. Investeringsen

Stand van zaken lopende investeringen

4.1 Bijstelling investeringen 2016

Verplaatsing handbalveld De Valken - bijstelling beschikbaar gesteld krediet

Voor de verplaatsing van het handbalveld van sportvereniging De Valken is een krediet beschikbaar gesteld van € 80.000. Daarnaast is met de Valken afgesproken dat zij zelf € 30.000 bijdragen.

Inmiddels is de verplaatsing van het handbalveld afgerond en blijkt dat het beschikbare budget (in totaal € 110.000) ontoereikend is geweest. De totale kosten komen neer op € 138.000. Dit is een overschrijding van € 28.000. Hiertegenover staat een extra eigen bijdrage van € 11.500 waardoor de overschrijding per saldo € 16.500 bedraagt

Met de Valken is een gebruiksovereenkomst afgesloten, op grond waarvan wij de btw op al het onderhoud en investeringen op het Valkencomplex terugkrijgen. Daarnaast gaat De Valken een hogere gebruiksvergoeding per jaar betalen.

Voorgesteld wordt het netto krediet te verhogen naar € 96.500. Dit leidt tot extra kapitaallasten van ca. € 1.200.

Vervangen Bruggen (kunstwerken) 2016 - nieuwe investeringen

In het vastgestelde beheerplan bruggen 2016-2025 staan in 2016 vervangingsinvesteringen gepland. Deze investeringen zijn nog niet beschikbaar gesteld door de raad. Het betreft de vervanging van een brug in Wijdenes, Venhuizen en Hoogkarspel (2x). Voorgesteld wordt een krediet beschikbaar te stellen voor in totaal € 312.000.

4.2 Voortgang lopende investeringen

In deze paragraaf wordt de financiële voortgang van de door de raad gevoteerde investeringskredieten in beeld gebracht. Dit conform het gestelde in de nota Activa, investerings- en afschrijvingsbeleid 2011.

Lopende investeringen 2016

Jaar	beschikb. gesteld bedrag / uitgaven	uitgegeven t/m 2015	saldo eind 2015, beginsaldo 2016	Uitgaven t/m okt. 2016	saldo eind okt. 2016
1. Nieuw gemeentehuis (bouwkosten en inrichting)					
2011	12.562.000	-	2.988.000	277.000	2.711.000
2. Investering riolering					
2015 en 2016	1.149.000	-	1.149.000	64.000	1.085.000
3. Investering materieel buitendienst					
2016	98.000	-	98.000	50.000	48.000
4. Investeringen Streekbad					
2016	180.000	50.000	130.000	133.000	-3.000
5. Investering handbalveld De Valken					
2016	80.000	-	80.000	50.000	30.000
6. Investering vervangen klimramen de Brug					
2016	30.000	-	30.000	-	30.000
	<u>14.099.000</u>	<u>50.000</u>	<u>4.475.000</u>	<u>574.000</u>	<u>3.901.000</u>

Toelichting:

1. Er worden nog kosten verwacht voor de inrichting. Eind 2016 kunnen de kredieten afgesloten worden en valt het restantbudget vrij.
2. Er komen in 2016 nog kosten. Daarnaast dient er in 2016 nog een aanbesteding plaats te vinden. De uitvoering van deze werkzaamheden zal plaats vinden in 2017. Daarnaast kan er een gedeelte in 2016 vrijvallen. Een exact bedrag kan nu nog niet genoemd worden.
3. Het restantkrediet van € 48.000 wordt in 2016 niet meer uitgegeven. Dit gaat uitgegeven worden in 2017.
4. Afgehandeld.
5. Zie toelicht paragraaf 4.1.
6. Uitvoering vindt nog plaats in 2016.

Bijlage

Programma 1 Bestuur, organisatie en publieke dienstverlening

		2016
Lasten		
a) Begroting 2016		3.802.000
b) Beleidsaanpassingen 2016		79.000
c) Mutaties najaarsnota 2016		74.000
	totaal lasten	3.955.000
Baten		
a) Begroting 2016		260.000
b) Beleidsaanpassingen 2016		0
c) Mutaties najaarsnota 2016		40.000
	totaal baten	300.000
Saldo van baten en lasten		-3.655.000
		(nadelig)
Mutatie reserves		
Toevoeging reserves		0
Ottrekking reserves		129.000
	totaal mutaties reserves	-129.000
d) Resultaat		-3.526.000
		(nadelig)

Programma 2 openbare orde en veiligheid

		2016
Lasten		
a) Begroting 2016		1.630.000
b) Beleidsaanpassingen 2016		0
c) Mutaties najaarsnota 2016		62.000
	totaal lasten	1.692.000
Baten		
a) Begroting 2016		34.000
b) Beleidsaanpassingen 2016		0
c) Mutaties najaarsnota 2016		0
	totaal baten	34.000
Saldo van baten en lasten		-1.658.000
		(nadelig)
Mutatie reserves		
Toevoeging reserves		4.000
Ottrekking reserves		13.000
	totaal mutaties reserves	9.000
d) Resultaat		-1.649.000
		(nadelig)

Programma 3 Openbare ruimte en verkeersveiligheid

		2016
Lasten		
a) Begroting 2016		4.755.000
b) Beleidsaanpassingen 2016		417.000
c) Mutaties najaarsnota 2016		156.000
	totaal lasten	5.328.000
Baten		
a) Begroting 2016		2.105.000
b) Beleidsaanpassingen 2016		58.000
c) Mutaties najaarsnota 2016		111.000
	totaal baten	2.274.000
Saldo van baten en lasten		-3.054.000
		(nadelig)
Mutatie reserves		
Toevoeging reserves		354.000
Onttrekking reserves		341.000
	totaal mutaties reserves	-13.000
d) Resultaat		-2.713.000
		(nadelig)

Programma 4 Ruimtelijk- en economische ontwikkeling

		2016
Lasten		
a) Begroting 2016		3.239.000
b) Beleidsaanpassingen 2016		458.000
c) Mutaties najaarsnota 2016		536.000
	totaal lasten	4.233.000
Baten		
a) Begroting 2016		2.770.000
b) Beleidsaanpassingen 2016		15.000
c) Mutaties najaarsnota 2016		542.000
	totaal baten	3.327.000
Saldo van baten en lasten		-906.000
		(nadelig)
Mutatie reserves		
Toevoeging reserves		679.000
Onttrekking reserves		20.000
	totaal mutaties reserves	659.000
d) Resultaat		-1.565.000
		(nadelig)

Programma 5 Bouwen en milieu

		2016
Lasten		
a) Begroting 2016		3.723.000
b) Beleidsaanpassingen 2016		182.000
c) Mutaties najaarsnota 2016		0
	totaal lasten	3.905.000
Baten		
a) Begroting 2016		3.089.000
b) Beleidsaanpassingen 2016		36.000
c) Mutaties najaarsnota 2016		0
	totaal baten	3.125.000
Saldo van baten en lasten		-780.000
		(nadelig)
Mutatie reserves		
Toevoeging reserves		4.000
Onttrekking reserves		26.000
	totaal mutaties reserves	22.000
d) Resultaat		-758.000
		(nadelig)

Programma 6 Sociaal Domein

		2016
Lasten		
a) Begroting 2016		14.097.000
b) Beleidsaanpassingen 2016		5.000
c) Mutaties najaarsnota 2016		479.000
	totaal lasten	14.581.000
Baten		
a) Begroting 2016		2.162.000
b) Beleidsaanpassingen 2016		0
c) Mutaties najaarsnota 2016		369.000
	totaal baten	2.531.000
Saldo van baten en lasten		-12.050.000
		(nadelig)
Mutatie reserves		
Toevoeging reserves		3.000
Onttrekking reserves		171.000
	totaal mutaties reserves	168.000
d) Resultaat		-11.882.000
		(nadelig)

Programma 7 Sport, cultuur en welzijn

		2016
Lasten		
a) Begroting 2016		2.493.000
b) Beleidsaanpassingen 2016		98.000
c) Mutaties najaarsnota 2016		-37.000
	totaal lasten	2.554.000
Baten		
a) Begroting 2016		610.000
b) Beleidsaanpassingen 2016		20.000
c) Mutaties najaarsnota 2016		0
	totaal baten	630.000
Saldo van baten en lasten		-1.924.000
		(nadelig)
Mutatie reserves		
Toevoeging reserves		38.000
Onttrekking reserves		108.000
	totaal mutaties reserves	70.000
d) Resultaat		-1.854.000
		(nadelig)

Programma 8 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

		2016
Lasten		
a) Begroting 2016		603.000
b) Beleidsaanpassingen 2016		117.000
c) Mutaties najaarsnota 2016		195.000
	totaal lasten	915.000
Baten		
a) Begroting 2016		23.868.000
b) Beleidsaanpassingen 2016		-80.000
c) Mutaties najaarsnota 2016		262.000
	totaal baten	24.050.000
Saldo van baten en lasten		23.135.000
		(voordelig)
Mutatie reserves		
Toevoeging reserves		1.807.000
Onttrekking reserves		2.898.000
	totaal mutaties reserves	1.091.000
d) Resultaat		24.226.000
		(voordelig)